

Gagnrýnin hugsun og siðfræði

GHS2A05

Námsáætlun, vorönn 2021

Kennari: Hildur Margrét Einarsdóttir

Netfang: hildur@bhs.is

Lýsing: Farið er yfir viðfangsefni siðfræðinnar, þ.e. siðareglur, gildi og viðmið.

Einnig er farið í siðferðileg atriði sem eiga við umönnunarstéttir.

Lögð verður áhersla á að kynna nemendum gagnrýnnar hugsunar og röksemdafærslu við mat á siðferðilegum eignum.

Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- dyggð og farsæld
- nytjastefnunni
- reglusiðfræði og manngildi
- siðareglum ýmissa starfstétta
- leiðum og aðferðum sem nota má til þess að takast á við álitamál sem upp kunna að koma í starfi
- menningarlegri afstæðishyggju
- samfélagssáttmálanum
- lágmarkssiðferði
- borgaralegri óhlýðni
- siðferðilegum skyldum manna við dýr og náttúru
- röksemdafærslu við mat á siðferðilegum eignum

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- beita þeim kenningum sem til umræðu eru við ýmsar aðstæður
- nota þau hugtök sem til umræðu eru til að skoða umhverfi sitt á gagnrýnninn hátt
- lesa fjölmiðla á gagnrýnninn hátt, m.a. með hliðsjón af siðferðilegum þáttum
- hlusta á viðmælendur sína og bregðast við því sem þeir segja
- tjá sig með rökum, hvort sem er í ræðu eða riti

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að

- færa rök fyrir skoðunum sínum
- beita hugmyndum og kenningum heimspekilegrar siðfræði á þau mál sem upp kunna að koma við dagleg störf
- taka þátt í að móta siðareglur fyrir vinnustað
- setja sér siðferðileg markmið gagnvart einstökum þáttum þess starfs sem hann býr sig undir

Námsmat:

Fjölbreyttar aðferðir verða notaðar við kennslu og námsmat. Umræður eru í hverri viku og mikilvægt að mæta í umræðutímana. Gott að láta kennara vita í tölvupósti (hildur@bhs.is) ef nemandi getur ekki mætt í umræðutíma.

Ekki er gert ráð fyrir skriflegu lokaprófi heldur eru verkefni, ritgerð og mæting í áfangann til námsmats.

Umræður og lotur: 35 %

Verkefni 40 %

Ritgerð 25 %

Námsgögn: Stefnur og straumar í siðfræði eftir James Rachels. - Bók í bókabúðum, t.d. í A4.

Siðfræði lífs og dauða eftir Vilhjálmm Árnason. – Pdf. skjal

Persónuvernd í nútímasamfélagi - Salvör Nordal – Pdf.skjal

Þjóðgildin – Gunnar Hersveinn – Pdf.skjal

Siðareglur – Sigurður Kristinsson - Pdf.skjal

Menningarbundin tjáskipti – Pdf. skjal

Aðrar mikilvægar upplýsingar:

Mikilvægt að mæta í lotur og umræðutíma.

Vik a	Dags.	Námsþættir	Námsmats-þættir
1	6.-8. jan.	Lota 1 - Kynning á áfanganum – Þagnarskyldan – Siðfræði lífs og dauða – Bls. 80-90 - Umræður um Þagnarskyldu	Lota 1 Umræður
2	11.-15. jan.	Kafla 1 – Hvað er siðferði – Stefnur og straumar í siðfræði – Umræður - Verkefni 1	Verkefni og umræður
3	18.-22. jan	Kafla 2 – Menningarleg afstæðishyggja – Stefnur og straumar í siðfræði – Verkefni 2 – Umræður	Verkefni og umræður
4	25.-29. jan.	Kafla 7 – Nytjastefnan – Stefnur og straumar í siðfræði – Verkefni 3 – Umræður	Verkefni og umræður
5	1.-5. feb.	Umræða um kvikmynd – RUV.is, 7. janúar kl. 20:00 – „Hamingjan býr í hæglætinu“	Umræður
6	8.-12. feb.	Kafla 11 – Samfélagssáttmálinn – Stefnur og straumar í siðfræði – Verkefni 4 – Umræður	Umræður
7	15.-19. feb.	Siðareglur og ábyrgð heilbrigðisstétta – Siðfræði lífs og dauða Bls. 69 – 80 – Pdf. skjal – Umræður – Val á ritgerðarefni	Umræður
8	23.-26. feb.	Engar umræður	Vorhlé
9	1.-5. mars	Lota 2 – Réttarhöld sett á svið (7. Kafla í Stefnur og straumar í siðfræði) – Nemendum skipt í tvo hópa.	Lota 2
10	8.-12. mars	Heiðarleiki og traust – Þjóðgildin eftir Gunnar Hersvein. Bls. 59 – 71 – Pdf. skjal – Vinna í ritgerð	Umræður
11	15.-19. mars	Menningarbundin tjáskipti / Rasískar athugasemdir / Er hægt að kenna börnum víðsýni og fordómaleysi? Efni á pdf.skjali	Verkefni 4 Umræður
12	22.-26. mars	Virðing og réttlæti – Þjóðgildin eftir Gunnar Hersvein. Bls. 83-99 – Pdf. skjal - Umræður – Vinna í ritgerð	Umræður
13	29.mars-5. apríl	Páskaleyfi	
14	6.-9. apríl	Siðareglur – Skyldur og ábyrgð starfsgreina eftir Sigurð Kristinsson – Pdf. skjal - Umræður – Vinna í ritgerð	Verkefni 5 Umræður
15	12.-16. apríl	Persónuvernd, sjálfræði og traust– Persónuvernd í upplýsingasamfélagi – Bls. 7-16 – Pdf. skjal - Umræður	Umræður
16	19.-23. apríl	Siðfræði og heilbrigðisþjónusta – Siðfræði lífs og dauða – Bls. 48 – 55 – Pdf. skjal – Umræður / Skil á ritgerð	Umræður
17	26.-30. apríl	Ábyrgð og frelsi – Þjóðgildin eftir Gunnar Hersvein. Bls. 35-57 – Pdf. skjal	Umræður
18	3.-7. maí	Lota 3 – Heimsókn í Barnaheill, ef hægt er!	Lota 3
19	10.-14. maí	Einkunnaskil	Kennslu lýkur

Tímaáætlun er sett fram með fyrirvara um nauðsynlegar breytingar.